

[Gustav Pedersen.]

rende institution skal indsende regnskab til ministeriet over det sidst modtagne beløb, og dette regnskab skal revideres af ministeriet, inden ny sending kan ske. Endvidere måtte det påregnes, at den nye sending ikke ville være til disposition for modtagerne, før der var gået op til en halv snes dage. Disse godkendte regler var blevet fulgt meget nøje, og der var kun sendt francs for 3 måneder. Til gengæld må vi så vide, om der efter reglernes godkendelse har været en så afgørende ændring i den franske francs stilling, at de med forsendelserne arbejdende tjenestemænd måtte sige til sig selv: nu er situationen så forandret, at de regler, vi har fået ordre til at arbejde efter, må suspenderes. Revisionsdepartementet har henvist til Finanstidende, og det må derfor være naturligt, at jeg anfører nogle få citater derfra.

Den 16. marts 1956 — eller umiddelbart efter, at revisionen godkendte den nævnte ordening — skrev Finanstidende følgende linjer, som jeg beder om tilladelse til at citere:

„Den nye franske regering griber enhver anledning til at dementere formodninger om en devaluering af francen.

Den økonomiske ligevægt trues imidlertid bag en rolig overflade af en permanent inflationsfare.“

Den 1. februar 1957 — det vil sige på det tidspunkt, da udvalget angående statsrevisorernes betænkning behandlede sagen — skrev Finanstidende følgende linjer, som jeg beder om tilladelse til at citere:

„Valutakrisen i Frankrig er under forværring. Bunden i valutakassen skimtes“.

Endelig beder jeg om tilladelse til at citere 3 små afsnit vedrørende tiden umiddelbart før og efter det omhandlede valutakøb.

Den 12. juli 1957 skrev Finanstidende:

„De franske regeringer, der i de sidste tre gode konjunkturår har prøvet at røre ved franckursen, har imidlertid måttet opgave det af politiske grunde. Heller ikke lige for tiden synes de politiske muligheder at være til stede.“

Det var altså en udtalelse i Finanstidende ved den tid, da man begyndte at forberede den nye sending.

Den 2. august 1957, det vil sige den dag, ordren gik af, stod der følgende:

„En ny devaluering hævdes at være umiddelbart forestående.“

Denne bemærkning kan dog næppe have været udenrigsministeriets tjenestemænd i hænde på det tidspunkt, de afsendte bestillingen til nationalbanken. Men den 9. august 1957, d. v. s. da ordren var afgivet og umiddelbart før devalueringen, stod der til gengæld følgende, og det er det sidste citat fra Finanstidende:

„Fra officielt hold kommer en stadig strøm af dementier af devalueringsrygterne, men ingen tror på dementier. Udenlandske iagttagere er imidlertid af den opfattelse, at en devaluering næppe vil ske midt i turistsæsonen.“

Ikke mindst det sidste referat viser, hvor lidt selv de bedst orienterede blade kan vide om tidspunktet for ændringer i valutakurserne.

Jeg har indtil dette øjeblik ikke kunnet finde nogen uimplicerede, der ville påstå, at rygterne i juli-august 1957, altså da købet fandt sted, var værre end rygterne fra den tid, da revisionsdepartementet godkendte ordningen, eller da udvalget angående statsrevisorernes betænkning tog den til efterretning, og da man godkendte ordningen. Da man her tog den til efterretning, forudsattes det, at man sendte francs for 3 måneder ad gangen.

Hvis nogen synes, at jeg har gjort for meget ud af sagen, vil jeg gøre opmærksom på følgende: når en funktionær i en privat virksomhed begår en fejl, sker der, hvis ejeren eller lederen finder grund dertil, en skarp eller venlig, en uretfærdig eller retfærdig påtale; men hvis fejlen ikke er så ondartet, at den medfører afskedigelse, er sagen normalt herefter ude af verden. Hvis derimod en eller flere i øvrigt dygtige og samvittighedsfulde tjenestemænd kommer til at hæfte for en fejl, som revisionen vil påtale, indledes en omstændelig korrespondance om sagen. Derefter bliver sagen optaget i beretningen fra revisionsdepartementerne til statsrevisorerne, og får sagen grønt lys her, bliver den trykt i statsrevisorernes betænkning og går ud til offentligheden.

Til den tid kan den være en meget